

## ՆՇԱՆԱՎՈՐ ՏԱՐԵԹԻՎ

1963 թվականի հուլիսի 30-ին լայնորեն ներշնչվեց մեր հայրենիքի և միջազգային ուղղություն շարժման պատմության փառավոր տարեկիցներին մեկը՝ ԽՍՀՄ-ի II համագումարի 60-ամյակը: ԽՍՀՄ-ի II համագումարը, որտեղ ստեղծվեց նոր տիպի ուղղություն մարքսիստական լենինյան կազմակերպություն՝ բոլշևիկյան փառապանծ պարտիան, մեծագույն իրադարձություն էր մեր բազմազգ հայրենիքի աշխատավորության կյանքում, Ռուսաստանի և ամբողջ աշխարհի պրոլետարական - ուղղություն պայքարի տարեգրության մեջ:

Մեր պարտիայի ստեղծման կարևոր նշանաբաններից մեկը հանդիսացավ 1895 թվականին Վ. Ի. Լենինի կողմից հիմնադրված «Բանվոր դասակարգի ազատագրության պայքարի միությունը», որը ուղղություն պարտիայի առաջին սաղմն էր Ռուսաստանում: ԽՍՀՄ-ի II համագումարի նախապատրաստման ու անցկացման գործում անգնահատելի զեղ կատարեց լենինյան «Խսկրա»-ն, որն առաջադրեց ու մշակեց նոր տիպի ուղղություն մարքսիստական պարտիայի ստեղծման սկզբունքային և կազմակերպական հիմունքները: Վ. Ի. Լենինը և նրա գլխավորած «Խսկրա»-ն խորտակիչ զաղափարական հարված հասցրին բանվորական շարժման մեջ բուն դրած օպորտունիստներին, կատարեցին վերջինի կազմակերպչական աշխատանք՝ բանվորական միջավայրից դաստիարակելով գիտակից հեղափոխականների հիանալի կադրեր, որոնք միշտ բարձր պահեցին ուղղություն մարքսիզմի դրոշմը: «Ֆիտակից պրոլետարիատի ամբողջ ծաղիկը, — նշում էր Վ. Ի. Լենինը, — կանգնեց «Խսկրա»-ի կողմը»: Ռուսաստանում շարժման բախտի համար վնասակար նշանակություն ունեցան Վ. Ի. Լենինի «Խսկրա»-ում լույս տեսած հոդվածները և հատկապես նրա «Ես անել» հանձնարելի աշխատությունը:

Վլադիմիր Էլյիշ Լենինի և Ռուսաստանի մյուս մարքսիստների տիտանական ջանքերը, լենինյան «Խսկրա»-ի սկզբունքային ու հետևողական պայքարը նոր տիպի ուղղություն մարքսիստական պարտիա ստեղծելու համար ԽՍՀՄ-ի II հա-

մագումարում պսակվեցին պատմական հաղթանակով:

Համագումարն ընդունեց մեր պարտիայի առաջին ծրագիրը, որը պայքարի հզոր զենք հանդիսացավ Ռուսաստանում բուրժուա-դեմոկրատական և սոցիալիստական ուղղությունների հաղթանակի համար մղված պայքարում: ԽՍՀՄ-ն միակ պարտիան էր II Ինտերնացիոնալում, որի ծրագրի մեջ, ի տարբերություն արևմտավրոպական սոցիալ-դեմոկրատական պարտիաների, ուղղակիորեն առաջադրված էր պրոլետարիատի դիկտատուրայի հաստատման խնդիրը, դիկտատուրա, որն անհրաժեշտ էր շահագործող դասակարգերի դիմադրությունը նեղելու և սոցիալիզմ կառուցելու համար:

ԽՍՀՄ-ի II համագումարն ընդունեց նաև պարտիայի կառուցողությունը, որի առաջին պարաշրաֆի մարտովյան ձևակերպումը շուտով, III համագումարում փոխարինվեց լենինյան ձևակերպումով: Երկրորդ համագումարը պարտիայի ղեկավար օրգաններում, ձայների մեծամասնությամբ, ընտրեց Վ. Ի. Լենինին և լենինյան «Խսկրա»-ի կողմնակիցներին:

Համագումարում հաղթանակեց «Խսկրայական», լենինյան ուղղությունը, լենինիզմի զաղափարախոսությունը: «Բոլշևիզմը, — գրել է Վ. Ի. Լենինը, — որպես բաղաժանան մտքի հոսանք և որպես բաղաժանան պարտիա, գոյություն ունի 1903 թվականից»: Ստեղծագործաբար շարունակելով և զարգացնելով Մարքս-էնգելսի մեծ ուսմունքը, պրոլետարիատի հանձնարելի առաջնորդ Վ. Ի. Լենինը համակողմանիորեն հիմնավորեց ուղղությունը նոր տիպի պարտիայի պատմական դերն ու նշանակությունը, նրա գործունեության հիմնական սկզբունքները հասարակության վերափոխման, աշխատանքի մարդկանց վերափոխման, կենսագործման համար մղվող մեծ գոտեմարտում:

Պարտիայի ծննդյան ժամանակ Վ. Ի. Լենինը նրան անվանում էր «փոքրիկ հատիկ» և կանխագուշակում, որ այդ «փոքրիկ հատիկը ամեն ինչ կվերափոխի»: Եվ առաջնորդի մարգարեական խոսքերը իրականացան, մեծ Լենինի

ստեղծած և կոփած կոմունիստական պարտիան մեր բազմազգ հայրենիքի ժողովուրդներին հասցրեց համաշխարհային-պատմական հաղթանակներ:

Մեր պարտիայի փառապանծ պատմության մեջ կարևորագույն իրադարձություն հանդիսացան ՍՄԿՊ XX և XXII համագումարները: Անհատի պաշտամունքի պսակազերծումն ու նրա վնասակար հետևանքների վերացումը, լենինյան նույնի վերականգնումն ու զարգացումը պարտիական և պետական կյանքի բոլոր օղակներում՝ նոր հորիզոններ բացին ժողովրդի ստեղծագործական ուժերի ծաղկման համար: ՍՄԿՊ XXII համագումարն րեզոլուցի պարտիայի նոր՝ երրորդ ծրագիրը, որը ստեղծագործական մարքսիզմ-լենինիզմի փայլուն փաստաթուղթ է, ՍՍՌՄ-ում կոմունիստական հասարակարգի կառուցման կոնկրետ, գիտականորեն հիմնավորված պլանը:

Ամփոփելով մեր պարտիայի պատմական մեծ հաճապարհը, Ն. Ս. Խրուշչովը ՍՄԿՊ Կենտկոմի հունիսյան պլենումում ասաց. «Պարտիայի, նրա մարքս-լենինյան գաղափարախոսության ուժը ստուգված է կյանքով: Ավելի քան 60 տարի է, ահա, պարտիան պայքարում է հանուն ժողովրդի զործի և հաղթանակում է՝ ղեկավարվելով մարքսիզմ-լենինիզմի անմահ ուսմունքով»:

ՍՄԿՊ հունիսյան (1963 թ.) պլենումը, որը բնաբեկեց պարտիայի գաղափարական աշխատանքի հերթական խնդիրները կոմունիզմի ծավալուն կառուցման ժամանակաշրջանում, կարևորագույն իրադարձություն հանդիսացավ մեր ամբողջ երկրի կյանքում: Դատապարտելով կոմունիստական և բուրժուական գաղափարախոսությունների «խաղաղ գոյակցության» բարոգրը և այն որակելով իբրև դավաճանություն մարքսիզմ-լենինիզմի նկատմամբ, ՍՄԿՊ հունիսյան պլենումն իր րեզոլուցիայում որոշման մեջ րեզոլուցիայի. «ԺԱՄԻԱԿԱՆ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ ԳԱՐՏԱՅԻ ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ԳԱՍՏԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԽՆԴԻՐՆ Է՝ ԳԱՂԱՓԱՐԱՊԵՍԱՊԷՆՈՒՆԻ ՍՄԿՊ ԾՐԱԳՐԻ ԿԵՆՍԱԳՐՈՐԾՈՒՄԸ, ԿՈՄՈՒՆԻԶՄԻ ՆՅՈՒԹԱՆՆԵՐԻ ՏԵՆԵԿԱԿԱՆ ԲԱԶՄՅՈՒՄՆԵՐԸ, ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՀԱՐԱՐԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԵՂԱՎՈՐՈՒՄԸ, ՆՈՐ ՄԱՐԿՑԻ ԳԱՍՏԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆՅՈՒՆՆԵՐԸ, ԲԱՐՁՐԱՅՆԵԼՔԱՎԱՐԱԿԱՆ ԶԳՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ԾԱՂԱՎՈՐՆԵԼ ՀԱՐՁԱԿՈՐ ԳՐՈՐԾԵԼ ԻՄՊԵՐԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԳԱՆՈՒՄՆԵՐԸ»:

ՀԱՓԱՐԱԿԱՆ ՍՍՌԻԹՅԱՆ ՎՐԱ, ՄԱՐԿԱՆՑ ԳԻՏԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԱՆՑՅԱԼԻ ՄԱՆՑՈՒԿՆԵՐԻ ՎՐԱ:

ՍՄԿՊ պլենումը արժանի հակահարված տվեց Զինաստանի Կոմպարտիայի ղեկավարության պառակտողական և օպորտունիստական վարքագծին, այն հերյուրանեցրին, որոնք ուղղված են մեր պարտիայի լենինյան բաղաձեռնության դեմ, միջազգային կոմունիստական և բանվորական շարժման կարևորագույն սկզբունքների դեմ: Կամայական մեկնաբանություն տալով կոմունիստական ու բանվորական պարտիաների ներկայացուցիչների Մոսկվայի խորհրդակցությունների Գեկլարացիային և Հայտարարությանը, խեղաթյուրելով այդ պատմական փաստաթղթերի կարևորագույն դրույթները, Զինաստանի Կոմպարտիայի ղեկավարությունը անհիմն, զրպարտի հարձակումներ է կատարում մեր պարտիայի և Եղբայրական մյուս կոմունիստական պարտիաների վրա, ՍՄԿՊ XX, XXI, XXII համագումարների լենինյան որոշումների և ՍՄԿՊ նոր ծրագրի վրա: ՍՄԿՊ Կենտրոնական կոմիտեն Սովետական Միության պարտիական կազմակերպություններին և բոլոր կոմունիստներին ուղղված «Բաց նամակում» ամենայն հստակությամբ և սկզբունքայնությամբ բացահայտեց ՍՄԿՊ և ԶԿՊ տարածաշրջանների էությունը, ցույց տվեց այն վնասակար և վտանգավոր ուղին, որ բռնել է Զինաստանի Կոմպարտիայի ղեկավարությունը: «Մեր լենինյան պարտիան, — ասված է «Բաց նամակում», — Եղբայրական բոլոր պարտիաների հետ միասին պայքարել է ու պայքարում է հանուն բանվոր դասակարգի, բոլոր աշխատավորների միասնության այն պայմարում, որ մղվում է րեզոլուցիայի իմպերիալիզմի, հանուն խաղաղության, դեմոկրատիայի, ազգային անկախության և սոցիալիզմի»:

Փառավոր ուղի է անցել Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիան՝ մեր հերոս ժողովրդի բոլոր հաղթանակների կազմակերպիչն ու ոգեշնչողը, տիտանական պայքարով և պատմական նվաճումներով հատկանշվող հոյակապ մի ուղի, որ սկիզբ առավ ԽՍՀՄ II համագումարից և հաղթանակներ են ձգվում է դեպի մարդկության լուսաշող ապագան, դեպի կոմունիզմ:

Հ. ՄԱՆՈՒԿԱՆ